

HISTORIA Tajlandii *Dynastia Chakri*

Barbara Szacoń-Wójcik

www.azjatyckiejezyki.pl

Azjatyckie Języki

Azjatyckie Języki to sklep online, w którym znajdziesz e-booki, książki i inne produkty stworzone po to, aby pomóc Ci w nauce. W swojej ofercie mamy też kursy językowe oraz spotkania tematyczne, zarówno płatne, jak i darmowe. Stale się rozwijamy, a naszym celem jest promocja języków azjatyckich, także tych mniej popularnych, oraz dostarczanie na rynek jakościowych materiałów do nauki po polsku.

Nie masz pieniędzy na udział w profesjonalnym kursie językowym? Masz problem z nauką, bo sporo książek, na które trafiasz, nie wyjaśniają skomplikowanych zagadnień tak prosto, jak tego oczekiwał*ś? Trudno Ci znaleźć dobre materiały do nauki jednego z języków azjatyckich po polsku? Jeśli chociaż na jedno z pytań odpowiedział*ś twierdząco, Azjatyckie Języki to miejsce dla Ciebie. Sprawdź ofertę naszego sklepu i znajdź coś dla siebie.

Znajdziesz nas tutaj:

azjatyckiejezyki

www.azjatyckiejezyki.pl

azjatyckiejezyki

Barbara Szacoń-Wójcik

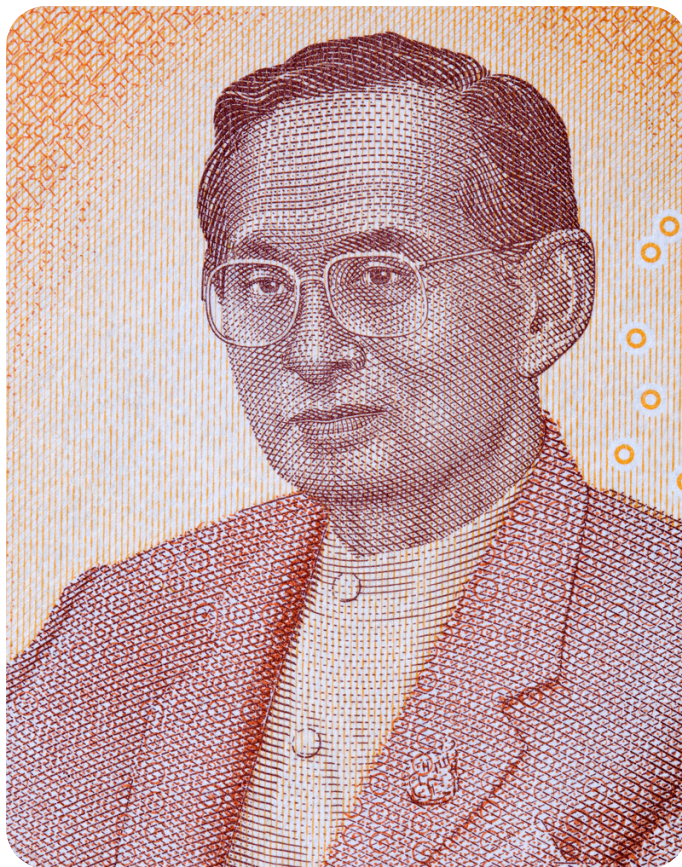
Sawadii, nazywam się Basia i w internecie działam, jako **@orientalistka.basia**. Nie jestem historykiem, ale lingwistką, która lubić zagłębiać się w język, jego dzieje i rozwój, a tym samym historię danego narodu. Odkąd Tajlandia pojawiła się w moim życiu, dużo o niej czytam i słucham, wyciągam wnioski i widzę, jak wciąż wiele rzeczy to znaki zapytania. Z tego materiału, który nie będzie historyczną księgą wydarzeń, a raczej „pamiętnikiem” lub czasem „brukowcem” z historii, dowiesz się, jak powstała Tajlandia, skąd pochodzi nazwa Syjam, co łączy ten kraj z Kambodżą i jak wiele do ukrycia mieli ludzie u władzy, a może wciąż mają?

13 RAMA IX

UKOCHANY KRÓL TAJÓW

Rama IX (Bhumibol Adulyadej) – rządził Tajlandią **przez 70 lat (1946–2016)**, co czyni go **najdłużej panującym** królem w historii kraju, a także jednym z najdłużej panujących władców świata. Był uwielbiany przez Tajów, mimo że jego rządy były pełne napięć i trudnych decyzji.

Król Bhumibol spędził większość dzieciństwa i młodości w Europie, głównie w Szwajcarii, **urodził się w USA** (Cambridge, Massachusetts) w **1927 roku**, gdy jego ojciec studiował medycynę na Harvardzie. On sam studiował **naukę i inżynierię** na Uniwersytecie w **Lozannie**, ale po śmierci brata przeniósł się na prawo i nauki polityczne, aby przygotować się do roli króla. Jedni twierdzą, że nie był gotowy na objęcie tronu, inni są pewni, że był do tego przygotowywany długie lata. Rama IX był **symbolem stabilności** i jedności narodowej, ale jego rządy nie były od razu kolorowe.

W pierwszych latach, tuż po wojnie, gdy kraj był biedny, a władza znajdowała się w rękach wojska, uważano go za słabego władcę. Dopiero z czasem budował autorytet, wielu uważa, że pomogła mu w tym jego żona, stojąca z nim ramię w ramię. W efekcie stał się **symbolem rozwoju i modernizacji**. Lata 70. nie były łatwe dla kraju, Tajlandia przechodziła okres dyktatur wojskowych i protestów studentów, niestety także krwawych. W 1976 roku doszło do **zamachu stanu**, który sprawił, że pozycja króla osłabiła się. Szybko nadrobił straty, a w latach 80. stworzył swój nowy image - silnego i mądrego monarchy, który pomaga ludziom.

Jego publiczne wystąpienia, rozmowy z rolnikami i działania humanitarne uczyniły go **najważniejszą postacią** Tajlandii. W latach 90. zażegnał kryzys. Potem w 2006 roku poparł zamach stanu przeciwko premierowi Thaksinowi Shinawatrze, co podzieliło kraj. Jedni uważali, że to słuszne zagranie, wszak Thaksin sporo nakradł, a inni, że to tylko pokazuje, iż król nie ma władzy nad wojskiem. Król Bhumibol poznał swoją przyszłą żonę, **królową Sirikit**, we Francji **w 1947 roku**. Sirikit Kitiyakara, córka tajskiego ambasadora we Francji, odwiedzała go w szpitalu. Ich znajomość szybko przerodziła się w romans, a w 1950 roku wzięli ślub w Bangkoku. Sirikit stała się najważniejszą kobietą w kraju i pełniła funkcję królowej przez ponad 60 lat.

Ciekawostki warte uwagi

1. Rządził przez 70 lat i 126 dni (od 1946 do 2016 roku), co czyni go **najdłużej panującym** królem Tajlandii i jednym z najdłużej panujących monarchów na świecie.

2. Był świadkiem **19 zamachów stanu** i ponad 30 zmian rządu w Tajlandii.

3. Przetrwał różne kryzysy polityczne, utrzymując swoją pozycję jako symbol jedności narodowej.

4. Był jedynym królem Tajlandii i jedynym monarchą na świecie, który **urodził się w USA**.

5. Otrzymał amerykański akt urodzenia, ale nie miał obywatelstwa USA.

6. Rama IX grał na saksofonie, klawecie oraz fortepianie.

7. Był pierwszym monarchą, który **otrzymał patent** na swoje wynalazki. Pasję do edukacji przekazał dzieciom.

8. W 1948 roku w Szwajcarii miał poważny wypadek samochodowy, w którym uszkodził jedno oko i doznał ran twarzy.

9. Mówił po tajsku, angielsku, francusku i niemiecku.

10. Jego ukochanym psem była Thong Daeng, adoptowana suczka rasy mieszanej.

11. Jego szczęśliwym kolorem był różowy.

12. Planował zostać inżynierem, ale musiał stać się królem.

Żona króla

Królowa Sirikit Kitiyakara była żoną króla **Ramy IX (Bhumibola Adulyadeja)** i królową Tajlandii przez **ponad 60 lat**. Jest **matką** obecnego króla **Ramy X**. Uznawana za jedną z najbardziej wpływowych i charyzmatycznych królowych Tajlandii, miała ogromny wpływ na politykę i życie społeczne kraju. Dawniej Tajowie obchodzili Dzień Matki 15 kwietnia, ale w 1976 roku **zmieniono datę** na 12 sierpnia. Dlaczego? To są właśnie **urodziny królowej**.

Jak już wiesz, poznała Bhumidola we Francji po jego wypadku. W 1950 roku zaręczyli się, a 28 kwietnia 1950 roku, tuż przed koronacją Bhumibola, wzięli ślub. Był on niespodziewany, a ceremonia miała skromny charakter – wzięło w niej udział tylko kilka osób. Niektórzy uważają, że było to **celowe działanie** - król bez żony nie jest gwarancją stabilizacji. Była pierwszą królową Tajlandii, która pełniła **rolę regentki** – zastępowała króla, gdy ten przebywał za granicą. W 2012 roku miała **udar mózgu**, który poważnie wpłynął na jej zdrowie. Po śmierci Ramy IX (2016) **wycofała się** z życia publicznego.

Obecnie rzadko pokazuje się publicznie, a jej stan zdrowia jest tajemnicą.

Plotki:

1. Rama IX był postacią kochaną, ale też **tajemniczą**, budził również kontrowersje, gdyż nazbyt często **popierał wojskowe zamachy stanu**, używał prawa o obrazie majestatu (**lèse-majesté**) do tłumienia krytyki. Wielu jego przeciwników trafiało do więzienia za „znieważenie króla”. Niektórzy twierdzili, że jego „neutralność” była tylko **iluzją**, a w rzeczywistości **pociągał za sznurki polityczne**. Chociaż wydawało się, że kraj rośnie w siłę, wielu nie umknął uwagi fakt, że to król ciągle się **wzbogacał**. Jego fortuna sięgała **miliardów dolarów**, co kłóciło się z wizerunkiem „pokornego króla”.

2. Rama IX był bardzo **skryty**, jeśli chodzi o życie osobiste, ale nie obyło się bez spekulacji. Niektórzy uważali, że ta skrytość ukrywała też prawdę o tym, co stało się z jego bratem. Rama IX urodził się w USA i utrzymywał **bardzo dobre relacje** ze Stanami Zjednoczonymi, co oczywiście prowadziło do teorii spiskowych. Moja ulubiona: był „**amerykańskim królem**” w Tajlandii. W latach 50. i 60. Tajlandia była **kluczowym sojusznikiem** USA w Azji, dlatego niektórzy uważali, że król **współpracował z CIA**, aby zwalczać komunizm w regionie. Inni twierdzili, że USA pomogły mu utrzymać władzę, wspierając jego kult jednostki. Ta teoria wydaje się szczególnie ciekawa, gdy spojrzymy na Japonię, w której mimo wygranej USA w czasie wojny utrzymano władcę na tronie, aby był opoką narodu.

Córki Ramy IX

Księżniczka Ubol Ratana - najstarsza córka Ramy IX, urodziła się **5 kwietnia 1951 r.** w **Lozannie** (Szwajcaria). Studiowała na MIT i UCLA, jest z wykształcenia **chemiczką**. Po rozwodzie wróciła do Tajlandii i została **działaczką charytatywną** oraz celebrytką. Dorastała w Pałacu Chitralada w Bangkoku, ale uczyła się za granicą. W 1972 roku poślubiła Petera Jensena, amerykańskiego architekta i doradcę w firmie IBM. Ponieważ **wyszła za mąż za obcokrajowca, zrzekła się królewskiego tytułu**, co było wymagane przez tajski dwór. Przez ponad 26 lat mieszkała w USA (głównie w Kalifornii), prowadząc normalne życie jako „**Pani Jensen**”.

W kraju **odzyskała status księżniczki**, ale formalnie nie przywrócono jej tytułu królewskiego. Po powrocie zaczęła karierę w przemyśle rozrywkowym – grała w filmach oraz prowadziła konto na Instagramie i TikToku, co było niezwykle dla członka rodziny królewskiej.

W 2019 roku ogłosiła, że będzie **kandydować na premiera** Tajlandii, co było ogromnym szokiem, zwłaszcza, że startowała z partią opozycyjną **Thai Raksa Chart**, powiązaną z byłym premierem Thaksinem Shinawatrą. Jednak jej brat, król Rama X, oficjalnie **zabronił jej startu**, twierdząc, że „członkowie rodziny królewskiej powinni być apolityczni”.

W 2004 roku, w wyniku tsunami, które nawiedziło region Ubol Ratana straciła syna. To była jej ogromna osobista tragedia. Jej syn był autystykiem, a ona postanowiła założyć fundację, która miała zadbać o szerzenie wiedzy o spektrum autyzmu w Tajlandii.

Księżniczka Maha Chakri Sirindhorn to **druga** córka króla Ramy IX i królowej Sirikit. W Tajlandii cieszy się ogromnym szacunkiem i popularnością. Gdyby kobiety dziedziczyły tron, z całą pewnością zostałaby królową. Urodziła się **2 kwietnia 1955 r.** **Nigdy nie wyszła za mąż** – pozostała singielką. Pasjonuje się językami, historią, kulturą i technologią. Studiowała na **Uniwersytecie Chulalongkorn** w Bangkoku, gdzie zdobyła stopień w dziedzinie historii. Ma też magistra sanskrytu, języka pali i edukacji.

Biegle zna **kilka języków**: angielski, francuski, chiński, khmerski, tłumaczy poezję. **Założyła Fundację Sirindhorn**, która wspiera badania naukowe i innowacje technologiczne. **Gra** m.in. na saksofonie oraz tradycyjnych tajskich instrumentach. Napisała wiele kompozycji muzycznych, niektóre z nich były wykonywane przez orkiestry. **Napisała ponad 40 książek**, w tym eseje podróżnicze i historyczne. Publikuje także poezję i bajki dla dzieci. **Tajowie ją kochają** – wielu uważa, że byłaby lepszym monarchą niż jej brat, Rama X. Jest skromniejsza, bardziej inteligentna i pracowita niż reszta rodziny królewskiej. Nigdy nie była uwikłana w żadne skandale czy kontrowersje.

Jedną z najczęściej pojawiających się teorii jest to, że Sirindhorn była faworytką Ramy IX na następcę tronu, ale tradycyjne zasady sukcesji wykluczały kobiety z dziedziczenia. Ta plotka jest podobno naciągana, bo Rama IX był tradycjonalistą i uważał, że skoro ma syna, jemu należy się władza. Niektórzy uważają, że Sirindhorn nie zgadza się z jego sposobem rządzenia, ale jako członkini rodziny królewskiej nie może otwarcie tego wyrazić.

Księżniczka Chulabhorn (ur. 1957) jest zdecydowanie **najbardziej tajemniczą** z rodzeństwa. Urodziła się **4 lipca 1957 roku**. Zrobiła **doktorat z chemii** na Uniwersytecie Kasetsart. Była żoną generała **Virayuda Didyasarin**, rozwiodła się w 1996 r. i ma dwójkę dzieci.

Księżniczka Chulabhorn jest naukowcem z tytułem profesora specjalizującym się w chemii. Jest profesorem biochemii i pracuje w dziedzinie toksykologii środowiskowej. Współpracował z międzynarodowymi instytutami naukowymi, takimi jak WHO i ONZ. Założyła Instytut Chulabhorn, który wspiera badania nad nowymi metodami leczenia raka. Od kilku lat cierpi na przewlekłe schorzenia, które wymagają częstych podróży za granicę w celach medycznych.

